

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

**HISTORYCZNY ZESPÓŁ BUDOWLANY ARCHITEKTURY
WILLOWEJ NA STOKU MIEJSKIEJ GÓRKI**

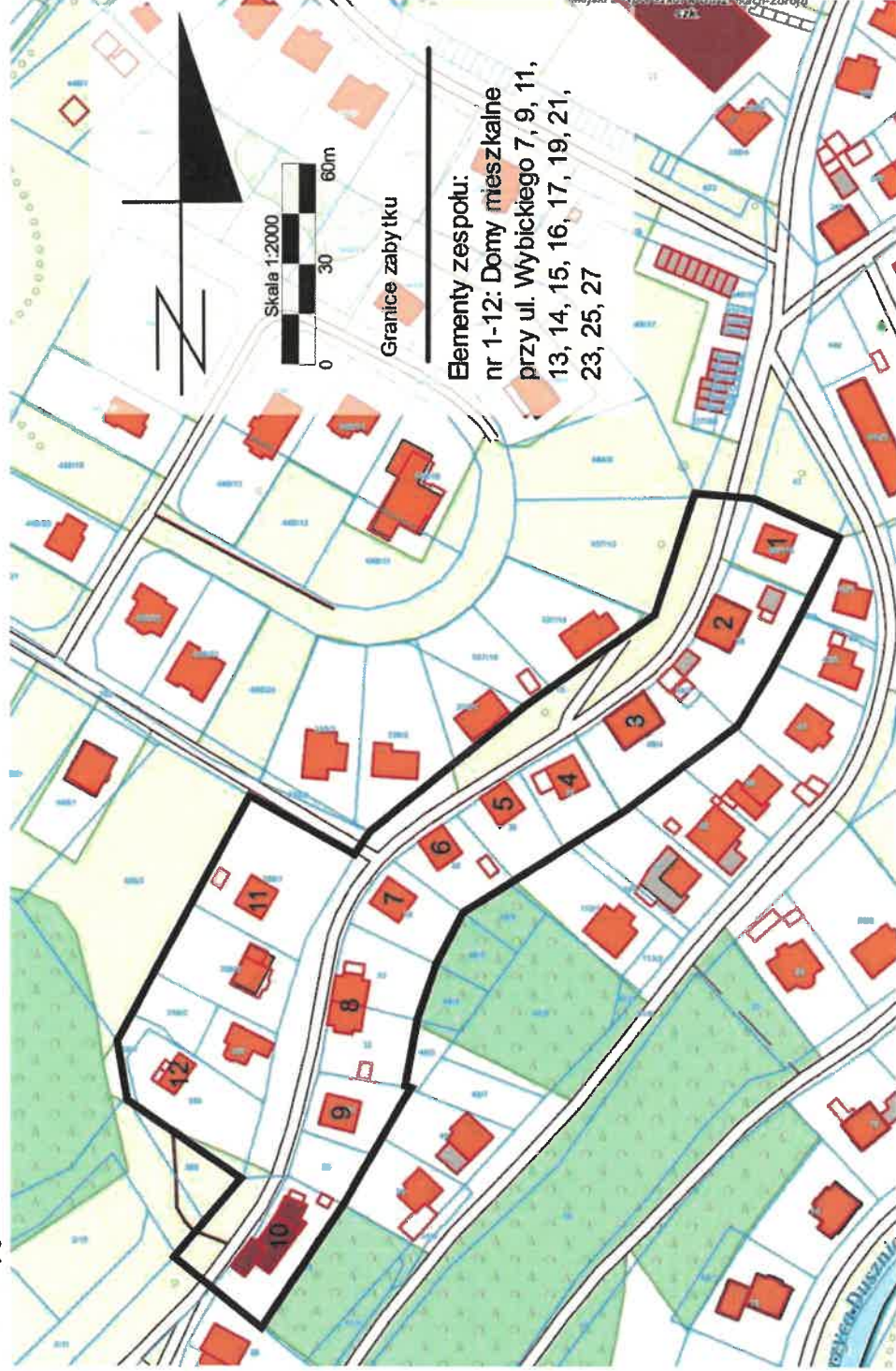
2. Czas powstania

lata 30. XX w.

3. Miejscowość

DUSZNIKI-ZDRÓJ

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesyj)

**ZESPÓŁ BUDOWLANY WE
WSCHODNIEJ CZĘŚCI MIASTA**

5. Przynależność administracyjna

województwo: **DOLNOŚLĄSKIE**

powiat: **KŁODZKI**

gmina: **DUSZNIKI-ZDRÓJ**

6. Współrzędne geograficzne

50° 24' 6.222" N 16° 23' 14.875" E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: Reinharz, Reynharts, oppidum Reinhardi, Dussnik, Reinert Stadt, Bad Reinerz

HISTORIA: Zabudowę stanowią budynki mieszkalne głównie jednorodzinne i (kilka budynków wielorodzinnych), powstałe w latach 30. XX w., usytuowane wzdłuż ul. Wybickiego.

Zabudowa to przede wszystkim budynki willowe typowe dla swojego okresu powstania z elementami regionalnego stylu górskiego (np. poprzez zastosowanie szczytów pokrytych drewnianą okładziną) ze skromnym detałem architektonicznym. Obiekty bardzo dobrze wpasowano w ukształtowanie terenu i pejzaż otoczenia, stanowiąc niejako jej harmonijne uzupełnienie. Zabudowa mieszkalna otoczona przydomową zielenią oraz dość cennym drzewostanem. Układ zachował częściowo historyczną nawierzchnię brukową.

Pomimo intensywnej rozbudowy okolicy w latach powojennych oraz współcześnie, układ zachował historyczne rozplanowanie, układ ulicy lub wraz z zabytkową historyczną zabudową.

W skład zespołu budowlanego zaliczyć można obiekty:

1. **Budynek mieszkalny (ul. Wybickiego 7)** – powstał jako budynek mieszkalny dla pracowników nadleśnictwa. Budynek usytuowany kalenicowo względem drogi, na planie prostokąta, drewniany na murewanej podmurówce, dach dwuspadowy. Detal w postaci naroży na zrąb, ozdobne obramienia okienne, deskowanie szczytu elewacji frontowej w formie stońca.
2. **Budynek mieszkalny (ul. Wybickiego 9)** – budynek wielorodzinny, usytuowany kalenicowo względem drogi, powstały na planie prostokąta, kryty dachem czterospadowym. Murowany, tynkowany, o skromnym detału na elewacji frontowej w postaci pseudoryzalitów, kamiennego cokołu oraz gzymsów.

Kontynuacja oraz istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura – załącznik do karty ewidencyjnej nr 1.

11. Adnotacje o Inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

20 lipca 2024 r.

Adamina Modrzejewska

1. Miejscowość	DUSZNIKI-ZDRÓJ	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	DUSZNIKI-ZDRÓJ	HISTORYCZNY ZESPÓŁ BUDOWLANY ARCHITEKTURY WILLOWEJ NA STOKU MIEJSKIEJ GÓRKI	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE ŹRÓDŁA I LITERATURA
3. Powiat	KŁODZKI		
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE		

Kontynuacja p. 10 oraz istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura:

3. **Budynek mieszkalny (ul. Wybickiego 11)** – budynek wielorodzinny, usytuowany kalenicowo względem drogi, powstały na planie prostokąta, kryty dachem dwuspadowym. Murowany, tynkowany, detal bardzo skromny: gzyms podokapowy o uproszczonej formie częściowe deskowanie ściany szczytowej oraz dekoracyjne krycie łupkiem układanym w karo na ściany szczytowej południowej.
4. **Budynek mieszkalny (ul. Wybickiego 13)** – budynek jednorodzinny, usytuowany szczytowo względem drogi, powstały na planie prostokąta, kryty dachem dwuspadowym. Murowany, tynkowany, skromny detal w postaci gzymsów na elewacji frontowej.
5. **Budynek mieszkalny (ul. Wybickiego 15)** – budynek jednorodzinny, usytuowany szczytowo względem drogi, powstały na planie prostokąta, kryty dachem dwuspadowym. Murowany, tynkowany, detal w postaci deskowania górnej części ściany szczytowej wraz z dekoracyjnym na szczycie motywem słońca.
6. **Budynek mieszkalny (ul. Wybickiego 17)** - budynek jednorodzinny, usytuowany szczytowo względem drogi, powstały na planie prostokąta, kryty dachem dwuspadowym. Murowany, tynkowany, pierwotnie z okładziną kamienną w partii przyziemia, detal w postaci deskowania górnej części ściany szczytowej wraz z dekoracyjnym na szczycie motywem słońca.
7. **Budynek mieszkalny (ul. Wybickiego 19)** - budynek jednorodzinny, usytuowany szczytowo względem drogi, powstały na planie prostokąta, kryty dachem dwuspadowym. Murowany, tynkowany, detal w postaci deskowania górnej części ściany szczytowej wraz z dekoracyjnym na szczycie motywem słońca.
8. **Budynek mieszkalny (ul. Wybickiego 21-23)** – budynek dwurodzinny, usytuowany kalenicowo względem drogi, powstały na planie prostokąta, kryty dachem dwuspadowym. Murowany, tynkowany, w partii przyziemia okładzina kamienna, a na ścianach szczytowych werandy oraz częściowe deskowanie wraz z dekoracyjnym motywem słońca na szczycie.
9. **Budynek mieszkalny (ul. Wybickiego 25)** – budynek jednorodzinny, usytuowany szczytowo względem drogi, powstały na planie prostokąta, kryty dachem mansardowym. Murowany, tynkowany, dolna kondygnacja odeskowana, górne na ścianie szczytowej imitujące szachulec. Detal w postaci naroży na zrąb oraz ozdobnych obramień okiennych.
10. **Budynek mieszkalny i pensjonat Modrzewiówka (ul. Wybickiego 27)** - budynek wielorodzinny, usytuowany kalenicowo względem drogi, powstały na planie wydłużonego prostokąta, kryty dachem dwuspadowym. Murowany, tynkowany, częściowo odeskowane ściany szczytowe. Przykład architektury regionalnej górskiej z elementami tzw. stylu międzynarodowego.
11. **Budynek mieszkalny (ul. Wybickiego 14)** – budynek jednorodzinny, usytuowany w oddali od drogi. Budynek powstały na planie zbliżonym do kwadratu, z ryzalitem, kryty dachem dwuspadowym. Murowany, w części przyziemia okładzina kamienna, w wyższych deskowanie, które na każdej kondygnacja zmiana kolorystykę oraz sposób ułożenia: na pierwszej kondygnacji deskowanie poziome w kolorach ciemnego brązu, wyższa kondygnacja z deskowaniem pionowym w kolorze jasnego brązu, szczyt deskowany w „jodełkę”.
12. **Budynek mieszkalny (ul. Wybickiego 16)** – budynek jednorodzinny, usytuowany w oddali od drogi. Budynek powstały na planie zbliżonym do kwadratu, kryty dachem dwuspadowym. Murowany, elewacje deskowane poziomo w kolorach ciemnego brązu. Detal w formie drewnianych obramień okiennych i okiennic.

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- a) zatracenie historycznie ukształtowanego historycznego zespołu budowlanego wynikające z intensywnego rozwoju zabudowy mieszkalnej
- b) przebudowa i niezgodne z doktryną konserwatorską prace remontowe historycznej zabytkowej zabudowy
- c) utrata historycznie ukształtowanego krajobrazu kulturowego spowodowane ahistoryczne i niekontrolowaną budową nowych obiektów mieszkalnych

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- a) zachowanie charakterystycznych cech historycznego zespołu budowlanego objętego ochroną konserwatorską, zwłaszcza zachowanie zabudowy historycznej i historycznych ciągów komunikacyjnych oraz historycznych nawierzchni
- b) budowa nowych obiektów z zachowaniem cech charakterystycznych dla budownictwa górskiego
- c) ograniczenie nowych inwestycji budowlanych, niewpisujących się w historyczny krajobraz architektoniczny
- d) prace remontowe i modernizacyjne przy historycznej zabudowie należy prowadzić z zachowaniem i poszanowaniem oryginalnej substancji zabytkowej
- e) prace przy obiektach zabytkowych należy prowadzić w uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi

ŹRÓDŁA I LITERATURA

Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Delegatura w Wałbrzychu

Eysymontt D., Eysymontt R., *Duszniki – miasto i źródła. Studium Urbanistyczne T. I*, Wrocław 1992.

Eysymontt D., Eysymontt R., *Duszniki – miasto i źródła. Studium Urbanistyczne T. II Katalog zabytków*, Wrocław 1992.

Bibliografia

Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.

Słownik geografii turystycznej Sudetów, T. 13: Góry Stołowe, Wrocław 1994.

Słownik geografii turystycznej Sudetów, T. 14: Góry Stołowe, Wrocław 1994.

Kartografia

Messischblatt Bad Reineiz 5564, ok. 1940 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

20 lipca 2024 r.

Adamina Modrzejewska

